herpy

SKILDPADDER

Florida Red-bellied Cooter

Pseudemys nelsoni

Pseudemys nelsoni er en stor, dagaktiv ferskvandsskildpadde fra stille søer, damme og moser med tæt plantevækst i Florida og det yderste sydøstlige Georgia. Skjoldet er højt og mørkt med røde striber, og bugskjoldet er gulorange til rødligt. Hunnen kan nå 38 cm skjoldlængde, og voksne dyr er planteædere. Et voksent dyr kræver et meget stort, filtreret kar, en varm solplads og kraftig UVB.

Familie: Emydidae

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**20-38 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**20-33 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Semi-akvatisk**
Biotop	**Vådområde**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**200 × 100 × 70 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**21-31 °C**
Hotspot	**30-40 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**50-80 %**
Vand	**Akvaterrarie** dybde 30-45 cm
Vandtemperatur	**21-31 °C**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter, færdigfoder, planter og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**36-96 mdr.**
Kuldstørrelse	**7-26 æg**
Kuld pr. år	**3-6**
Inkubation	**45-80 dage** ved 25-30 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Ikke på CITES-listerne og ikke i EU-bilag A-D (kontrolleret mod slægts- og familielistninger). Ikke på EU's liste over invasive arter af unionsbetydning; den eneste skildpadde på listen er *Trachemys scripta*.

Om arten

Pseudemys nelsoni er en stor ferskvandsskildpadde, der tilbringer det meste af dagen i vandet og går på land for at sole sig og lægge æg. Alle mål i teksten er skjoldlængden (carapax). Skjoldet er højt hvælvet og mørkt, som regel sort, med en bred, lodret rød stribe, undertiden Y-formet, på hver af de tre forreste sideplader. Bugskjoldet er gulorange til rødligt og som regel uden tegning; den røde farve er kraftigst hos unge dyr og bliver mindre tydelig med alderen. Hoved, hals, ben og hale er sorte med gule striber, og hoved og hals har som regel kun syv gule striber. Overnæbbet har et dybt hak i midten med en tandlignende spids på hver side. Gamle dyr, især hanner, kan blive næsten helt mørke.

Hunnen bliver størst: op til 38 cm og i gennemsnit omkring 31 cm og 4 kg, mens hannen bliver op til 30 cm og vejer omkring 1,7 kg. Voksne dyr er 20-38 cm. Hannen har lange kløer på forbenene og en lang, tyk hale, mens hunnen har et højere skjold. Nyklækkede unger har et grønligt, rundt skjold med en køl på midten og kraftigere tegning end de voksne; de er 29-35 mm og vejer 6-10 g. Væksten er hurtig i de første år og aftager stærkt, når dyret bliver kønsmodent.

Arten har tidligere været ført som underart af *Pseudemys rubriventris*, som er dens nærmeste slægtning, og er i dag en selvstændig art. Den lever ofte i de samme vande som *Pseudemys floridana* og soler sig på de samme stammer. Skildpadder af slægten *Pseudemys* eksporteres i stort antal fra USA og bestemmes ofte kun til slægten, så arten forveksles let med nærtstående arter.

Den højeste kendte alder i fangenskab er omkring 33 år, og levetiden i naturen er ikke kendt. Arten passer til den, der kan give et meget stort kar og er parat til at holde dyret i mange år.

Udbredelse og levested

Pseudemys nelsoni er hjemmehørende i det sydøstlige USA. Den findes på hele Floridas halvø, fra Cape Sable og Florida Bay i syd til Okefenokee-sumpen og Cumberland Island i det yderste sydøstlige Georgia, og en adskilt bestand lever i Apalachicola-området i det vestlige Florida. På Florida Keys findes den ikke. Arten er indført til San Marcos-floden i Texas og til Tortola på De Britiske Jomfruøer, og der er også fundet indførte dyr i Tyskland. Kortet viser kun den oprindelige udbredelse.

> **Oprindelig udbredelse:** USA.

LEVESTED

Pseudemys nelsoni lever i ferskvand: moser, damme, søer, langsomme floder og kildeløb. Den trives bedst i stillestående vand med tæt vækst af vandplanter både over og under overfladen. I strømmende vand og i søer med meget åbent vand er den som regel mindre talrig, men den kan være almindelig i enkelte kildeløb. I næringsfattige søer med sandbund og sparsom vegetation er den sjælden eller mangler helt. Den kommer også ud i brakvand og tåler salt bedre end rene ferskvandsskildpadder, men ikke så godt som skildpadderne af slægten *Malaclemys*.

Den er dagaktiv og soler sig meget, alene eller i grupper, på træstammer, stubbe og måtter af vandplanter, ofte sammen med *P. floridana* og andre skildpadder. Om natten sover den i vandet. Dyrene holder sig inden for overlappende områder omkring solpladserne. Klimaet er fugtigt og varmt, med vintertemperaturer ned mod 18 °C og sommertemperaturer omkring 32 °C, så arten er aktiv hele året og går ikke i egentlig vinterhvile. Hunnerne lægger æg i veldrænet jord nær vandet og bruger også redehøje, som alligatorer har bygget. Bortset fra de helt små unger er arten ren planteæder og lever af vandplanter og alger.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

Hold dyret i et stort akvarium, et kar eller en lukket indendørs dam, ikke i et almindeligt terrarie. Temperaturer, lys og fodringsplan er lånt fra *Trachemys scripta*, som er den bedst beskrevne skildpadde af samme type; *Pseudemys nelsoni* har samme levevis i de samme egne.

Karret skal være mindst fem gange så langt som skjoldet og halvt så bredt, som det er langt, og landdelen regnes med i bundarealet. Vandet skal være mindst dobbelt så dybt, som skjoldet er bredt. En hun på 30 cm skal altså have mindst 150 × 75 cm, og de største hunner på 38 cm skal have 200 × 100 cm. Boksens mål, 200 × 100 × 70 cm, giver et vandparti på 150 × 100 cm med 40 cm vand (omkring 600 liter), en landdel på 50 × 100 cm og 30 cm kant over vandet. Større er altid bedre. Et lille kar begrænser ikke væksten, men giver et dyr, der lider.

Indret fra start en opstilling til et voksent dyr. Vand er tungt: 600 liter vejer 600 kg, så placér opstillingen på et gulv, der kan bære den, helst i stueplan eller kælder. Giv rigeligt med skjul under vand, fx ved stammer og planter. Landdelen skal være så stor, at hele dyret kommer helt op af vandet. Byg den som en strandbred eller hylde med en ru rampe, og læg en stor, flad sten som solplads, fordi sten leder varmen jævnt. Lampe og UVB sidder direkte over solpladsen, og kanten omkring landdelen skal være mindst 25 cm høj. En hun skal have en kasse med jord eller sand som æglægningsplads.

Vandet renses af et kraftigt filter, helst et udvendigt tøndefilter, beregnet til mindst 2-3 gange vandmængden. Hold helst kun ét dyr. Opstillingen skal være helt flugtsikker. En udendørs dam om sommeren er kun forsvarlig, hvis den er lukket med hegn, der går mindst 30 cm ned i jorden, og net over toppen. Brug ikke finmasket net, der skærer meget af solens UVB væk. Arten er

en aktiv svømmer og har brug for plads til at svømme hele vejen rundt.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Varme og temperatur

TEMPERATUR

Hos *Pseudemys nelsoni* skal solpladsens overflade skal være omkring 40 °C, målt med et infrarødt termometer et par timer efter, at lamperne er tændt, og luften over den 30-32 °C. Varm op med halogenlamper i dybe kupler med keramisk fatning; to lamper giver en større og jævnere solplads end én. Varmelampen skal sidde i samme afstand fra solpladsen som UVB-røret.

Vandet skal være 21-31 °C for voksne dyr; unger under et år skal have 24-29 °C og lidt større ungdyr 23-24 °C. Voksne tåler køligere vand end de små, fordi de holder bedre på varmen efter en tur på solpladsen. Sæt vandvarmeren på den laveste temperatur, så der opstår en gradient i karret. Varmeren skal have en plastskærm, så dyret ikke brænder sig, og et automatisk sluk. Mål vandet med et digitalt termometer ved at dyppe føleren i, og lad den ikke ligge i karret.

Om natten slukkes lamperne, og hos voksne dyr kan vandvarmeren også slukkes, så vandet køler lidt af. Om natten passer 20-24 °C. Arten er aktiv hele året i naturen og skal ikke i vinterhvile. Hold den ved jævn varme hele året.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Pseudemys nelsoni lever i vandet, så luftens fugtighed er ikke afgørende; 50-80 % i rummet er passende. Det afgørende er vandets renhed.

Dyret afgiver sin afføring i vandet, så vandet bliver hurtigt snavset, og beskidt vand er en sundhedsrisiko for både dyret og dig. Brug et kraftigt filter, og skift en del af vandet hver 1.-2. uge; filtret alene er ikke nok. Fjern foderrester og snavs med et fiskenet efter fodring. Da arten æder meget grønt, er vandet ekstra belastet af plantedele og afføring.

VAND OG VANDKVALITET

Pseudemys nelsoni lever i vandet, så det skal være dybt, rent og varmt. Vandet skal være mindst dobbelt så dybt, som skjoldet er bredt, og 30-45 cm passer til voksne dyr. Temperaturen er 21-31 °C for voksne dyr (se Temperatur). Arten foretrækker stille vand, så strømmen fra filtret skal være svag og jævn. Brug ferskvand.

Filtret skal både filtrere mekanisk og biologisk. Den mekaniske del fjerner foderrester og afføring; den biologiske del, med svamp eller keramiske ringe, huser nyttige bakterier, der omsætter giftigt kvælstofaffald. Bakterierne skal have strømmende vand. Et filter beregnet til fisk er ofte for svagt, så vælg et, der er beregnet til mindst 2-3 gange vandmængden. Undergrundsfiltre, små indvendige filtre og hængefiltre er ikke egnede til et voksent dyr.

Rens filtret mindst en gang om måneden. Skyl filtermediet i vand fra karret, ikke fra hanen, så bakterierne bevares, og brug aldrig sæbe eller kemikalier. Tag stikket ud med tørre hænder, før du rører ved filtret, og sæt al elektrisk udstyr ved vandet til en fejlstrømsafbryder (HPFI-relæ).

LYS OG UVB

UVB er en nødvendighed. *Pseudemys nelsoni* er dagaktiv, soler sig meget og hører til Ferguson-zone 3. UV-indekset på solpladsens overflade skal være 3,0-4,0 og lavere andre steder i opstillingen, så dyret kan vælge. Brug et T5 HO-rør med reflektor, der dækker 50-75 % af opstillingens længde og sidder over solpladsen.

Afstanden fra røret til dyrets ryg er 28-33 cm for et rør med 5-6 % UVB og 43-53 cm for et rør med 10-12 % UVB. Hæng aldrig røret tættere end 25 cm på solpladsen, for så dækker strålingen ikke dyret jævnt. Plastik og glas stopper UVB helt, og net stopper en del, så der må ikke være noget mellem røret og dyret. UVB-rør mister styrke og skal skiftes jævnligt.

Supplér med en kraftig dagslyslampe på omkring 6.400 K. Lyset skal være tændt 11-13 timer i døgnet, kortest om vinteren og længst om sommeren. Brug aldrig farvet lys, heller ikke om natten, for dyrets øjne er meget følsomme over for farver.

FODER

Pseudemys nelsoni er en udpræget planteæder. Bortset fra de helt små unger, der også tager små insekter, æder den i naturen kun vandplanter som vallisneria, vandpest, vandlinse og pilblad samt alger. Skildpadden æder i vandet, så kast maden i karret.

Fodringsplanen er lånt fra *T. scripta*, men skal hælde endnu mere mod det grønne. Unger under 1 år kan få op til halvdelen af kosten som animalsk føde, mens voksne skal have mest grønt og kun lidt animalsk føde. Grønt gives hver dag og pellets 2-3 gange om ugen. Animalsk føde gives højst 1-2 gange om ugen, til voksne gerne sjældnere. Vandplanter i karret er en god del af kosten. En portion grønt svarer til skjoldets størrelse, og en portion pellets til hovedets.

Grønt: vandlinse, vandpest, vandsalat, vandhyacint, mælkebøtte, kløver, fuglegræs, løvsalat, endivie, grønkål, mangold og majroetop. Frugt er en lejlighedsvis godbid. Giv aldrig avocado, løg, tomat, citrusfrugter, svampe, rabarber eller stærk peber. Animalsk føde: regnorme, melorme, kakerlakker, fårekyllinger, rejer og krill og snegle fra opdræt; hele dyr er bedre end stykker. Vask planter fra naturen og brug kun dem, der ikke er sprøjtet og er sikkert bestemt.

Kalk får dyret via pellets og en sepiaskal i karret, så dyret selv kan regulere sit kalkindtag. Fjern altid den hårde plastbagside først, og skift sepiaskallen hver 1.-2. måned.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

P. nelsoni er dagaktiv og soler sig i store grupper. Den er sky og glider ved den mindste forstyrrelse fra solpladsen i vandet, men vænner sig til faste rutiner. Den bryder sig ikke om at blive håndteret og skal kun løftes, når det er nødvendigt. Skal dyret løftes, så tag det nedefra med håndfladen og hold skjoldet med begge hænder, så krop og ben er støttet. Dyret kan kradse med kløerne og bide med det skarpe næb. Vask hænder grundigt før og efter, og lad ikke børn under 5 år håndtere dyret.

I naturen lever dyrene i grupper uden at forsvare territorier, men hanner kan bide hinanden, og hannerne er hårde ved hunnerne i parringstiden. I fangenskab trives dyret bedst alene. Flere dyr sammen kræver et kar, der er mindst 50 % større, flere solpladser og skjul, og kan give bid og kamp om solpladsen.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannen har lange kløer på forbenene og en lang, tyk hale, mens hunnen bliver større og får et højere skjold. Hannerne bliver kønsmodne ved 19-23 cm og hunnerne ved 28-29 cm. Hannerne får kønskarakterer efter omkring 3 år og hunnerne efter 6-8 år, men den egentlige kønsmodenhed kommer ofte senere, for den følger størrelsen mere end alderen.

PARRING

Parringen sker i vandet om foråret og sommeren, hovedsagelig fra april til juli. Hannen svømmer over hunnen; små hanner vibrerer de lange forkløer foran hendes hoved, mens større hanner i stedet kan bide hunnen og trække hende med sig. Hanner gaber og bider også ad hinanden i kampen om hunnerne. En hun, der holdes sammen med en han, skal kunne komme væk fra ham.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger 3-6 kuld fra maj til august, flest i juni og juli, med 7-26 æg i hvert, i gennemsnit omkring 14. Hun graver reden i veldrænet jord nær vandet; i naturen lægger hun også i redehøje, som alligatorer har bygget. En hun skal altid have en kasse med jord eller sand på landdelen, også når hun holdes alene, så hun har et sted at grave.

INKUBATION

Æggene af *Pseudemys nelsoni* klækker efter 45-60 dage ved konstant 25-30 °C, men kan tage op til 80 dage. Kønnet afgøres af rugetemperaturen: over omkring 28,5 °C bliver flest unger hunner, under bliver flest hanner.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne klarer sig selv fra klækningen; forældrene passer hverken æg eller unger. Unger er 29-35 mm og 6-10 g. Unger skal have vand på 24-29 °C hele døgnet, rigeligt med skjul og en solplads, de let kan klatre op på. De får mere animalsk føde end voksne og grønt hver dag (se Foder). Holdes flere unger sammen, skal de være lige store, og alle skal have foder.

Sundhed og typiske fejl

Skildpadder skjuler sygdom, så vær opmærksom på ændringer. Vej og mål dyret 1-2 gange om måneden, og før en ugentlig logbog over vægt, appetit og adfærd. Pludseligt vægttab er ofte det første tegn på sygdom.

Typiske problemer og fejl i pasningen: - Beskidt vand, hvis filtret er for svagt, eller vandet ikke skiftes. - Kalkmangel og sygdomme i knogler og skjold ved for lidt UVB eller kalk. Sørg for UVB og en sepiaskal uden plastbagside. - Slugt plastik fra sepiaskal eller indretning. - For lille kar til et dyr, der bliver stort, og som derfor ikke kan svømme eller skjule sig. - Træk eller for kold luft, som kan give luftvejsinfektioner.

Alle krybdyr kan være symptomfrie bærere af Salmonella og smitte mennesker. Vask hænder før og efter kontakt med dyret, vand og udstyr, og lad ikke børn under 5 år håndtere dyret. Efter et bid skal såret skylles under rindende vand i omkring fem minutter og rengøres med mild sæbe; søg læge ved dybe, blødende eller betændte sår.

Søg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser, har åben mund eller virker sløvt.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.